

Af Klaus Fink

Undervisningsministeriets fagkonsulent,
e-mail: klaus.fink@skolekom.dk

Den 12. november blev forskningsoversigten 'Talblindhed' offentliggjort på:

<http://www.uvm.dk/~UVM-DK/Content/News/Udd/Folke/2013/Nov/131112-Kortlaegning-af-viden-om-talblindhed>. Formålet med denne kortlægning er at få et overblik over hvad vi ved om talblindhed først og fremmest i Norden og Storbritannien. Rapporten skal danne grundlag for udvikling af en test for talblindhed. Rapporten giver et tydeligt billede af den internationale uenighed der er om begreberne dyskalkuli, talblindhed, matematikvanskeligheder, regnehuller osv., hvor mange mennesker der er ramt, hvordan der skal testes, og ikke mindst hvad der skal gøres ved det. Rapporten viser også at det er ret begrænset, hvad der findes af forskning på området – ikke mindst i Danmark.

Rapporten kan godt gå hen og blive et meget brugt opslagsværk for de lærere og studerende der beskæftiger sig med området. Der er tre hovedkapitler: Begrebsdefinitioner, test og støtteformer. Litteraturlisten er meget omfangsrig, og der er en fin oversigt over eksisterende test på dansk.

Rapporten, der er udarbejdet af SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, kommer trods den store uenighed med et forslag til en dansk definition af begrebet dyskalkuli:

Dyskalkuli er en funktionsnedsættelse, der kan have negativ indvirkning på den berørtes uddannelses- og arbejdsliv. Tilstanden drejer sig om tilbagestående regnefærdigheder, som ikke modsvares af tilsvarende tilbagestående færdigheder på andre felter. De specifikke regnevanskeligheder omfatter påfaldende vanskeligheder med at forstå og håndtere basal talbehandling, såsom at sammenligne tal og antal i mængder eller tælle små antal genstande. I forlængelse heraf er der påfaldende vanskeligheder ved addition, subtraktion, multiplikation og division. Tilstanden omfatter ikke nødvendigvis vanskeligheder med mere abstrakte matematiske færdigheder i algebra, trigonometri, geometri og komplekse beregninger.

Vi taler ikke om dyskalkuli, hvis baggrunden for vanskelighederne er mental retardering eller mangelfuld skolegang. Dog kan tilstanden omfatte kognitive problemer som mangelfuld semantisk hukommelse og arbejdshukommelse. (side 58).

Omkring anvendelige test kommer rapporten ikke med en anbefaling pga. den store forskellighed i opfattelsen af hvad det egentlig er der skal testes, og det ligger jo godt i tråd med at ministeren har sat penge af til udvikling af en test.

Derimod samler rapporten den konsensus der er om en tidlig og forebyggende indsats, der trods alt er i følgende:

- *Tidlig indsats (forebyggende og observerende) kan igangsættes omkring to-års-alderen. En specifik dyskalkuli-indsats kan igangsættes efter diagnosticering. Ekspertes anbefaler først diagnosticering omkring 4. klassestrin.*
- *Matematik integreres i barnets lege og hverdagsaktiviteter, hvor flere sanser bliver inddraget.*
- *Undervisningsformen omfatter alle tre niveauer: klasse-, gruppe- og individniveau.*
- *Barnet lærer at bruge hjælperekskaber, såsom lommeregnere, og kan selvtræne via digitale læringsmidler.*

Men der er meget lidt forskning i hvad der så konkret virker. Her må vi vende os mod lande som fx Australien og Belgien.

Fleere danske eksperter på området har deltaget med deres viden ved rapportens udarbejdelse. Disse eksperter var desuden med til at arrangere den 7. nordiske konference om specialundervisning i matematik 13.-15. november på DPU. Den første dag var en lærerdag med 250 deltagere, og i resten af konferencen deltog 150 forskere, udviklere og andre interesserede. Det er et meget flot deltagerantal. Hvis du ikke havde mulighed for at deltage, så kan du læse og se mere om konferencens oplæg senere på året – der kommer et link her i tidsskriftet.

Der er andre spændende rapporter på vej. I december offentliggøres PISA2012 som havde fokus på matematik og derfor er meget grundig på dette fagområde. Sidste gang det skete var i 2003. Der kommer også en mindre evaluering om de mundtlige gruppeprøver i matematik. Jeg vil i kommende numre af MATEMATIK skrive om disse to rapporter og komme med kommentarer til dem.

Jeg vil ønske alle en god jul og et godt nytår. Det bliver et nyt år med mange forandringer og nye ting at tage stilling til. Jeg håber rigtig mange vil være med til at forme fremtidens matematikundervisning på baggrund af al den gode undervisning der er blevet udført i årevis.